

CADANS

Erica Plouffe Lazure
Vertaling: Annette van der Heijden

LAVA 16.3 / 2010
PAGINA 237

CADANS
ERICA PLOUFFE LAZURE

Er was een roestgaatje in de olietank gekomen, dus haalden we Joey bij de pomp weg om het te repareren. De tank was zo goed als leeg, maar met 'zo goed als' schiet niemand iets op. Joey droeg geen handschoenen, alleen een rubberen stofbril, en net deze ene keer had niemand tegen hem gezegd dat hij de goede laskap moest gaan halen. Hij had het kattenbakgrit uit de kast kunnen pakken en dat eerst in de tank kunnen strooien om te absorberen wat wij erin hadden laten zitten, maar dat had hij ook niet gedaan. Het had waarschijnlijk ook niets geholpen. Zelfs met dat stofbrilletje op had hij het smeulende deeltje kunnen zien dat in het gaatje verdween terwijl hij de lasstaaf nog in zijn hand had, dat kleine vonkje dat de vuurzee veroorzaakte die ons helemaal naar de achterkant van het terrein joeg. Het ziet er vreemd uit, zo'n brandend lichaam. Het lijkt wel of het overal tegelijk is, of het vlocibaar en steeds groter wordt, en terwijl de vlammen zich door zijn vel vreten, stormt Joey naar het smerige stukje gras langs Highway 11. En wij stonden daar stomweg hulpeloos toe te kijken, als aan de grond genageld, en alleen een vrouw die op een oliebeurt wachtte had de tegenwoordigheid van geest om vanuit onze telefooncel 911 te bellen. Maar wat hadden we moeten doen? Hij was er geweest en dat wisten we allemaal, behalve misschien Arlen, met zijn dikke pens en werkschoenen, die te laat achter zijn bureau vandaan kwam met de brandblusser. Het vuur was al uit. Er bleven maar auto's het tankstation binnenrijden terwijl Joey blind lag na te smeulen op dat smalle strookje berm langs de grote weg, en ik knielde vlak naast hem en zei tegen hem wat hij in zijn laatste ogenblikken zou willen horen. En

toen meneer de grote held Arlen, de klootzak, aan kwam stormen met zijn kersrode tank, de borgpen eruit getrokken, toen het schuim doel trof en Joey zijn laatste schreeuw uitstiet, wilde ik maar dat die Arlen godverdomme achter zijn bureau was blijven zitten. Hij stond met zijn blusser over Joey gebogen alsof hij zojuist het wereldrecord hogedrukpissen had gevestigd. Op dat moment moest ik kotsen.

Zo lang als ik Joey kende kon hij nooit eens een onderwerp gewoon laten rusten. Zo had zijn mond de afgelopen maand niet stilgestaan over een meisje, Becky, van de Basistraining. Toen ze het leger in ging bleef hij maar doorzeuren over het cassettebandje dat hij voor haar had opgenomen, de tijdschriften die hij voor haar had gekocht, de karamels die zijn moeder had gemaakt, het jumbopak Skittles dat hij in Sams club had gevonden, de trollepop met camouflagehaar en bijpassende broek. Hij vond het fijn om mij alles te vertellen over haar 'persoonlijke neukstijl', zoals hij het noemde, haar kenmerkende bewegingen, die ik maar al te goed kende. Zo goed dat ik het meteen doorhad toen hij dingen begon te verzinnen. Hij schreef niet vaak brieven; hij was meer iemand van lekkers en bloemetjes. Tussen de klanten door zat hij in het kantoor-tje en schreef hij wat korte ik-mis-je-briefjes op geel lijntjespapier. En afgelopen week nog vertelde hij me dat de Skittles en de karamels en het cassettebandje en de rest hoe dan ook verboden waren.

'Ze mocht alleen maar even goed kijken naar wat ik haar allemaal had gestuurd. Toen pakte de sergeant het allemaal af. Erger dan als ik het helemaal niet had gestuurd,' zei hij.

Becky heeft een knap gezicht maar een lelijke huid, die ze probeert te verbergen onder beige make-up. Ze heeft zeker drie flesjes van dat spul in haar badkamer. Heb ik zelf gezien. Contour noemt ze het. 's Avonds of in het donker, in de bar een paar stadjes verderop, werkt het beter. Door Becky's zwartomrande uitgaansogen vergeet je die flessen plamuur in haar badkamer, vergeet je dat een stevige omhelzing van haar hoogstwaarschijnlijk beige strepen op je T-shirt achterlaat. Een paar jaar geleden was ze nog medeaanvoerster en supersteraanvalster van de Lady Tigers, de jonge navolgers van de grote Amerikaanse veldhockeykampioenen Bunny en Boli Barker.

Maar de eerste keer dat Becky me na Duck's Tavern mee naar huis nam lag dat allemaal al achter haar. Over haar linkerborst hing een eindje groen flosdraad, dat aan de bobbeltjes van haar trui was blijven haken en als engelenhaar aan het pluizige stuk onder haar schouder plakte, en toen ik naar haar poetstechniek informeerde gaf ze mij zo'n heimelijke oograndjesglimlach. 'Je moet toch wat om de meisjes plaquevrij te houden,' zei ze. Ze vertelde me dat ze al jong naar de kroeg ging, op haar zeventiende, met de gejatte ID-kaart van een van haar oudere zussen. Er had nooit een haan naar gekraaid, hoewel haar foto dat seizoen in alle kranten had gestaan. Als je het mij vraagt heeft die vier jaar voorsprong in het kroegleven haar getekend en daar zat ze nu, op haar vierentwintigste in dezelfde bar en ze zag er uit als minstens dertig onder al die make-up.

Sinds haar eerste week in Basistraining schrijft Becky me al brieven waarin ze van meet af aan zegt dat ze wou dat ze het had uit-

gemaakt met Joey voor ze vertrok. Dat ze mij wil en niet hem. Dat het enige wat ze je in de Basistraining niet leren is wat je moet doen met het leven dat je in Mewborn achterlaat. Afgelopen week zei ze dat Joey nog één brief van haar zou krijgen en dan zou ze vrij zijn voor mij, echt waar. Ze zei dat ik het in de gaten moest houden en ze liet me beloven met hem te praten als hij er over begon. Ze zei: 'Onze sergeant zegt: "Hoe meer je meesjouwt, hoe meer je meesjouwt." Ik heb trouwens helemaal geen plek voor een trollenpop.'

En dus keek ik de hele ochtend tevergeefs of zijn gezicht iets verried. Bij de Burger King wachtte ik tot hij iets over haar zou zeggen, want dat zou mijn teken zijn, het opstapje om hem te laten weten dat zijn persoonlijke bemoeienis met Becky ook de mijne was. Ik kon de opgevouwen brief in de zak van zijn T-shirt zien zitten, de onmiskenbare omtrek van een envelop. Maar hij at gewoon zijn hamburger met friet en praatte over de vrijdagse wedstrijden op de middelbare school alsof er niets veranderd was, alsof Becky nog steeds doelpunten scoorde met haar geruite rokje aan en gebitsbeschermer in. Ik wachtte de hele dag, maar hij zei geen woord, geen woord tot die vonk dat plasje olie raakte. Pas toen hij zonder gezicht op de grond lag, met mij op mijn knieën naast hem – toen praatte hij, vlak voordat Arlen met zijn vervloekte supermanblusapparaat kwam aanstormen. Ik hoorde het.

Becky heeft nog een maand Basistraining voor de boeg en dan gaat ze naar Aberdeen voor de opleiding logistiek. Tussendoor is ze twee weken thuis. Ze denkt erover om bij de luchtmacht te gaan en wil dan een aanstelling bij Fort Bragg zien te ritselen, zodat we maar

een uur uit elkaar zitten. Ze zegt dat ze voor logistiek heeft gekozen omdat ze van honden houdt, zelfs van explosievensnuffelaars. Ze heeft er meer dan eens op gezinspeeld dat ik er maar eens over moest denken om naar Fayetteville te verhuizen, vlakbij Bragg. Ook al is ze nu in South Carolina en op weg naar Maryland. Ook al zijn het de soldaten uit Bragg die dagelijks naar het buitenland worden uitgezonden. Ook al wist ik niet zeker of ik Becky bij daglicht wel wilde. Becky-buiten-de-kroeg. Becky-buiten-het-bed. Ik schreef haar zoiets maar dan in aardigere bewoordingen, dat ik niet wist of ik het wel waard was om voor uit een vliegtuig te springen. Maar ik beloofde met Joey te praten als zij dat eerst deed.

Maar toen ging Joey dood. Ik zag hem over ons terrein stormen met het lasapparaat nog aan. De olietank lag in withere stukken verspreid over het terrein. Deeltjes ervan waren in zijn vel geslagen en veranderden hem binnen een paar seconden in een blauwe vlam. Zijn handpalmen werden geroosterd toen hij het stofbrilletje van zijn gezicht probeerde te pulken.

De spelregels veranderen als een brandstoftank ontploft en oogleden wegbranden en traanbuizen verdwenen zijn en je naast je beste vriend neerknielt en er geen vel meer op zijn gezicht en lichaam zit. Becky zou het begrijpen. Bij Basistraining vertellen ze elkaar verhalen die zo aflopen, over beste vrienden en vuur en zo. Haar kennende luistert ze naar elk nummer op het bandje dat Joey voor haar maakte. Dan vraagt ze of ik haar kom ophalen bij Fort Jackson en moet ik het de hele weg naar huis horen. En op een gegeven moment zal ze mijn hand van de versnellingspook los-

ZE ZAL ME VANGEN MET HAAR ZWIJGEN

maken en hem in haar schoot vasthouden en geen woord zeggen over wat er is gebeurd. Ze zal me vangen met haar zwijgen, haar schuldgevoel en verdriet terwijl Tumbling Dice door ons heen gaat, en dat is het moment waarop ik zal weten dat ik nu van haar ben, dat dit de manier is waarop ze ons de openbaarheid in gaat brengen. Op Joeys begrafenis zullen ze I'll be there for you draaien, zo van het cassettebandje, en dan verschijnt zij in haar uniform om haar plaats als de Verdrietige Vriendin in te nemen en ik ben dan de Verdrietige Beste Vriend en zijn ouders doen aardig tegen ons allebei en zou iedereen het niet heel begrijpelijk vinden als wij troost bij elkaar zochten in ons verdriet? Joey zou het zo gewild hebben, dat ik met haar voltooide wat Joey zelf niet meer kon, zou ze zeggen. En wat zou het een rotstreek zijn als ik haar vertelde wat een nep dat cassettebandje eigenlijk was, dat Joey er meer dan de helft van mijn bandjescollectie voor had geleend en het toen met mijn gettoblaster had opgenomen? Het is laag om iemand na zijn dood voor schut te zetten.

Daarom zal ze ook niet vragen waar we het over hadden. Daarom zal ik haar niet vertellen dat toen ik bij Joey neerknielde en hem vertel-

de over Becky die op haar laarzen dwars door het moeras van South Carolina naar hem toe kwam marcheren, met een kaart in haar hand op zoek naar de coördinaten, toen Arlen er bijna was met zijn brandblusser, dat ik zweer dat ik het hem hoorde zeggen. 'Ik weet het,' zei hij. 'Ik weet het.'

Ik weet het niet, hoor. Het was niemands schuld. Ook als ik er wel eens over nadacht hoe het nou allemaal verder moest, met haar ergens daarginds en Joey hier en ik ertussenin, stelde ik me altijd voor dat het vanzelf goed zou komen. Dat ik ooit naar de resten van Joey zou kijken had ik me nooit kunnen voorstellen. Dat ik hem zou verliezen en zij mij zou krijgen had ik me ook niet kunnen voorstellen. Nog steeds niet, trouwens.

